

Styrelsen	2023-12-15
Handling nr	10.5
Handläggare	Michaela Shaw
Daterad	2023-11-23
Reviderad	

**Till
Styrelsen för Västtrafik AB**

Upphandlingsplan 2024 – 2025

Bifogat redovisas Upphandlingsplan 2024 – 2025 för Västtrafik. Dokumentet beskriver Västtrafiks upphandlingsbehov inom de olika upphandlingsområdena trafik, utrustning, underhåll, system samt övriga tjänster. Dokumentet beskriver även avvikelser från föregående års upphandlingsplan.

Inför upphandlingar av större och/eller strategisk art kommer styrelsen att informeras och beredas tillfälle för synpunkter.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Med anledning av nedanstående föreslås styrelsen besluta

- att fastställa redovisad Upphandlingsplan 2024 – 2025, samt
- att ge VD i uppdrag att genomföra föreslagna upphandlingar samt utlösande av optioner.

Skövde dag som ovan

Lars Backström

Camilla Holtet

Rapport

Upphandlingsplan 2024 - 2025

2023-12-15

Innehållsförteckning

Upphandlingsplan 2024 – 2025	1
1. Bakgrund.....	4
2. Upphandlingsbehov avseende trafik.....	4
2.1 Nya upphandlingar.....	4
2.1.1 Buss- och anropsstyrd trafik	4
2.1.2 Båttrafik	5
2.1.3 Tågtrafik.....	5
2.2 Tidigare beslutade och pågående upphandlingar.....	5
2.2.1 Busstrafik	5
2.2.3 Tågtrafik.....	6
2.3 Optionsförlängningar på två år eller längre	7
2.4 Kommande trafikupphandlingar	7
2.5 Avvikelser från föregående upphandlingsplan	8
3. Upphandlingsbehov trafiknära tjänster, system, utrustning och underhåll.....	10
3.1 Nya upphandlingar tjänster och system	10
3.2 Nya upphandlingar tåg- och spårvagnsunderhåll och utrustning.....	11
3.3 Beslutade ej påbörjade upphandlingar	12
3.3.1 Övrig anpassning av beslutad ej påbörjad upphandling	13
3.4 Avvikelser från föregående upphandlingsplan	13
3.4.1 Upphandling som utgår eller hanteras på annat sätt	13
3.4.2 Övriga avvikelser och risker	13

1. Bakgrund

Västtrafiks styrelse ska årligen fastställa en upphandlingsplan för kommande år med utblick även mot nästkommande år. VD genomför därefter upphandlingar enligt delegationsordningen. Upphandlingsplanen lyfter även de optionsförlängningar på två år eller mer där Västtrafik önskar styrelsens godkännande för att utlösa dessa. I de fall redovisade optionsförlängningar av befintliga trafikavtal inte kan genomföras blir upphandling av denna trafik också aktuell.

Denna upphandlingsplan omfattar upphandlingar vars värde uppskattas överstiga gränsen för direktupphandling det vill säga 1,2 mnkr. Eventuella investeringsbeslut kopplade till upphandlingar kommer att lyftas som separata styrelseärenden. Upphandlingsplan 2024 – 2025 beskriver även avvikelser och risker från tidigare års upphandlingsplaner.

I de fall koncerninköp på Västra Götalandsregionen genomför upphandlingar som täcker Västtrafiks behov kommer Västtrafik att lämna fullmakt till Västra Götalandsregionen för deltagande i deras upphandling och nyttjande av dessa avtal. Västtrafik och koncerninköp genomför årligen en avstämning för att kartlägga eventuella upphandlingsbehov.

Västtrafik avropar även mot Kammarkollegiet och Adda (SKR:s inköpscentral) när möjligheter finns som motsvarar Västtrafiks behov.

Västtrafik gör även avrop mot avtal som AB Transitio och andra upphandlande myndigheter har upphandlat.

Upphandlingar där vi ingår avtal eller avropar med parterna ovan ingår i upphandlingsplanen om det uppskattade värdet överstiger direktupphandlingsgränsen.

Behovet för 2024 med utblick mot 2025 har kartlagts och presenteras i denna rapport.

2. Upphandlingsbehov avseende trafik

2.1 Nya upphandlingar

På grund av förseningar av byggnationer av olika infrastrukturprojekt, däribland Västlänken, så har Västtrafik behövt anpassa upphandlingsplanen gällande trafik efter nya förutsättningar. Denna plan är anpassad efter de senast kända förutsättningarna.

2.1.1 Buss- och anropsstyrd trafik

Under 2024 kommer följande trafikavtal att upphandlas eftersom nuvarande avtal går ut.

Kommande Trafikupphandlingar	Ursprungligt Avtalsslut	Optionsår	Förlängt år utöver option	Nytt Avtalsslut	Antal fordon (tursatta)	Upphandlas År
Anropsstyrd trafik						
Transporttjänster 2022	jun-26	0	0	jun-26	ca 700	2024
Buss						
Orust och Orust exp.	jun-24	2	0	jun-26	17	2024
Tjörn och Stenungsundsexpr	jun-24	2	0	jun-26	50	2024
Borås Stadstrafik	mar-25	2	0	mar-27	56	2024

Ett förstudiearbete pågår för:

- Transporttjänster
- Orust och Orustexpressen
- Tjörn och Stenungsundsexpress
- Skoltrafik - Tjörns kommun
- Borås Stadstrafik

Förstudierna presenteras för beslut till styrelsen i december 2023 och Q1-2024, därefter kommer upphandlingarna att påbörjas.

2.1.2 Båttrafik

Under 2024 kommer ett antal båttrafikavtal att upphandlas se *Tidigare beslutade och pågående upphandlingar punkt 2.2.2 Båt*.

2.1.3 Tågtrafik

Under 2024 kommer ett antal trafikavtal för tåg att upphandlas se *Tidigare beslutade och pågående upphandlingar punkt 2.2.3 Tåg*.

2.2 Tidigare beslutade och pågående upphandlingar

2.2.1 Busstrafik

En upphandling av nedanstående avtalsområden har genomförts under 2023 och upphandlingen avslutas november/december 2023. Nedanstående områden, förutom Alingsås, har en förskjuten tidplan se punkt 2.5 *Avvikelser från föregående upphandlingsplan*.

Tidigare beslutade och pågående trafikupphandlingar Buss	Avtalsstart	Uppdaterad Avtalsstart*	Antal fordon (tursatta)	Upphandlas År
Skaraborg landsbygd	jun-24	jun-25	142	2023
Skaraborg express och stad	jun-24	jun-25	40	2023
Uddevalla linjetrafik och stadstrafik	jun-24	jun-25	59	2023
Norra Bohuslän	jun-24	jun-25	29	2023
Alingsås	jun-25		31	2023

2.2.2 Båttrafik

Upphandling av Älvtrafiken och Kostertrafiken pågår. Södra Skärgården har fått en förskjuten tidplan och kommer upphandlas under 2024, se punkt 2.5 *Avvikelser från föregående upphandlingsplan*.

Tidigare beslutade och pågående trafikupphandlingar Båt	Avtalsstart	Antal fartyg (tursatta)	Upphandlas År
Älvtrafiken	dec-25	6	2023/2024
Södra Skärgården*	dec-27	5-7	2024
Båt 2021, Kostertrafiken (TÅ 10)	dec-25	3	2023/2024

*Antal fartyg varierar beroende på säsong.

2.2.3 Tågtrafik

En upphandling av nedan tågavtal pågår, se punkt 2.5 *Avvikelser från föregående upphandlingsplan*.

Tidigare beslutade och pågående trafikupphandlingar Tåg	Avtalsstart	Antal fordon (tursatta)	Upphandlas År
Tåg 2015, 11 olika trafiksystem av pendel- och regionaltåg.	dec-27	85	2024/2025
Tåg 2016 Kinnekulletrafiken	dec-27	5	2024/2025

2.3 Optionsförlängningar på två år eller längre

Nedanstående trafikavtal löper ut under 2024 och 2026.	Ursprungligt avtalsslut	Antal gånger /optionsår	Nytt avtalsslut	Antal fordon (tursatta)
Båttrafik				
Dyngö Sjötaxi Fjällbacka - Fjällbacka skärgårdstrafik	aug-24	2 x 2	aug-28	1
Båttrafikstjänster Kungälv kommun	dec-26	1 x 2	dec-28	3

Dyngö Sjötaxi Fjällbacka - Fjällbacka skärgårdstrafik

I detta avtal ingår möjlighet till att lösa ut två optioner. En option är utlöst och även den andra optionen föreslås lösas ut.

Båttrafikstjänster Kungälv kommun

Detta avtal planerades att ingå i upphandlingen Båt 2024 Tjörn men efter en ny bedömning föreslås att upphandla denna separat därav är förslaget att lösa ut även den andra optionen.

2.4 Kommande trafikupphandlingar

Under 2027/2028 upphör nedan trafikavtal att gälla och avsikten är att påbörja/slutföra en förstudie under 2024 och genomföra upphandlingar under 2024/2025.

Kommande Trafikupphandlingar	Ursprungligt Avtalsslut	Antal Optionsår	Förlängt år Utöver option	Nytt Avtalsslut	Antal fordon (tursatta)	Upphandlas År
Buss						
Lerum	jun-24	2	1	jun-27	35	2024
Express Fyrbodol	jun-24	2	1	jun-27	36	2025
Mellersta Bohuslän	jun-28	0	0	jun-28	29	2025
Tåg						
Vänertåg	dec-28	0	0	dec-28	4	2024/2025

Lerum/Express Fyrbodol/Mellersta Bohuslän

En förstudie för Lerum och Express Fyrbodol genomfördes under 2023/2024 men på grund av förseningar av bygget av Västlänken beslutade Västtrafik att förlänga båda avtalen. Upphandlingen har skjutits framåt och planeras starta under Q4-2024. Denna trafik redovisades även i upphandlingsplanen för 2023/2024.

Mellersta Bohuslän planeras att upphandlas tillsammans med Express Fyrbodals Kommande avtal kommer då ha två trafikstarter.

Vänertåg

Kan komma upphandlas med Tåg 2015 och 2016 (punkt 2.2.3 *Tågtrafik*) alternativt kommer Vänertåg att genomföras som en enskild upphandling.

2.5 Avvikelser från föregående upphandlingsplan

Busstrafik

På grund av oförutsedda händelser i samband med Covid och kriget i Ukraina beslutade Västtrafik att avbryta upphandlingen av trafiken i

- Skaraborgs landsbygd, express och stadstrafik
- Uddevalla linje- och stadstrafik samt
- Norra Bohuslän

detta ledde till att Västtrafik direktupphandlade en förlängning av nuvarande avtal med 12 månader. En ny upphandling är genomförd se punkt 2.2.1 *Busstrafik*.

Efter Covid och kriget i Ukraina har behovet av längre etableringstider blivit nödvändiga. Vi har i samtliga trafikupphandlingar försökt skapa utrymme för längre etableringstider och planerar att framöver ha cirka 18 månader etableringstid för bussupphandlingar.

”Planerad ersättningstrafik”, för spårvagn, ingår i kommande avtal för Hisingen (Trafik 2023) men detta avtal blev överprövat och trafikstarten är försenad därav behöver ”Planerad ersättningstrafik” för 2024 och 2025 upphandlas separat under 2024/2025.

Båttrafik

Upphandlingen av Södra Skärgården har senarelagts se punkt 2.2.2 *Båttrafik*.

För att möjliggöra konkurrens i upphandlingen bedömde Västtrafik att det var nödvändigt att i upphandlingen öka etableringstiden. Med för kort etableringstid var förutsättningarna att uppfylla kraven och möjlighet att säkerställa fartygsleveranserna sämre vilket bedömdes kunna leda till att potentiella anbudsgivare avstod från att lämna anbud och vi får då sämre konkurrens i upphandlingen. Genom att öka etableringstiden skapas förutsättningar för flera anbudsgivare att ha möjlighet lämna anbud. Etableringstiden var ursprungligen 20 månader men är nu 37 månader.

Tåg

Optionen för avtalen

- Tåg 2015, 11 olika trafiksystem av pendel- och regionaltåg samt
- Tåg 2016 Kinnekulletrafiken

löstes ut och ny trafikstart är december 2027. Upphandlingen kommer genomföras under 2024/2025 se punkt 2.2.3 *Tågtrafik*.

”Regiontrafik Västtrafik på Västra stambanan” som idag sker via samarbetsavtal kommer hanteras genom förhandling.

3. Upphandlingsbehov trafiknära tjänster, system, utrustning och underhåll

3.1 Nya upphandlingar tjänster och system

Nedanstående tabell beskriver nya upphandlingsbehov för 2024–2025 och som inte återfanns i föregående års beslutade upphandlingsplan. Värdena i tabellen är prognostiserade värden som kan förändras efter genomförd behovsanalys i kommande förstudiearbeten.

Förstudier genomförs innan upphandling i samtliga projekt.

Verksamhet/Projekt	Planeras upphandlas år	Investering (mnkr)	Engångs Kostnad (mnkr)	Drift/år (mnkr)
Tjänster				
Talangprogram - IT & digitalisering	2024	-	-	5,4
Diarie- och ärendehanteringssystem	2024	3,3	3	<1
Dokumentationssystem för fordon	2024	2	3	<1
Elcentral till fordon	2024	5,2	<1	<1
Innehållsbyrå	2024	-	-	3
IT-system Förmånsportal (Benify)	2024			
Kund - och Resetjänst för Anropsstyrd trafik 2027	2024	-	-	50
LMS–Learning Management System	2024	<1	<1	<1
Maskinell Visering 2025 *	2024	-	-	4,3
Personal och lönesystem	2024			
Uppsättning och nedmontering av dekalering för Tåg	2024	-	-	2

* *Ingår i programmet ”Framtidens biljettköp”*

3.2 Nya upphandlingar tåg- och spårvagnsunderhåll och utrustning

För att kunna upprätthålla och säkerställa spårtrafiken är anskaffningen av fordonskomponenter en nödvändig och samhällskritisk anskaffning. Nedan beskrivs det identifierade behovet av anskaffning av fordonskomponenter. Behovet kan dock komma att förändras under året. Eventuella investeringsbeslut kopplade till upphandlingar kommer att lyftas som separata styrelseärenden. I samband med investeringsbeslut kommer, i de fall upphandlingen inte framgår i denna handling, ett mandat för att genomföra upphandlingen begäras enligt delegationsordningen. Se även punkt 3.4.2 *Övriga avvikelser – Fordon*

Utrustning och underhåll - Tågförvaltning	Planeras upphandlas år	Investering (mnkr)	Engångs Kostnad (mnkr)	Nuv. drift/år (mnkr)
Upprustning X52 Regina fordon 3262-3267	2024	28	Nej	-
Reservdelslager Itino	2024	utredning pågår	3	0,2
Ersättare för tågfordon Itino	2025	600	10	120
Spårvagnsförvaltning				
Livstidsförlängning av Cegelecs styrsystem M31	2025	130	130	okänd
Tungt Underhåll och Upprustning M33 och M34	2025	10	Nej	-

Nya upphandlingar tåg- och spårvagnsunderhåll och utrustning där utredning gällande investering, engångs- och driftkostnader fortfarande pågår.

Utrustning och underhåll - Tågförvaltning	Planeras upphandlas år	Investering (mnkr)	Engångs Kostnad (mnkr)	Nuv. drift/år (mnkr)
Broms och tryckluftssystem Regina	2025	Utredning pågår		
Cykelplatser tåg	2025	Utredning pågår		
Interiör Belysning X61	2024	Utredning pågår		
Lysrör Regina	2024	Utredning pågår		
Ramavtal TUK Itino - exklusive Power Pack	2024	Utredning pågår		
Återlämnande av Hyrfordon X52	2024	Utredning pågår		
Övergångsbälg Regina	2024	Utredning pågår		
Spårvagnsförvaltning				
Nytt kameraövervakningssystem för M31 och M32	2024	Utredning pågår		

3.3 Beslutade ej påbörjade upphandlingar

Nedanstående upphandlingar är beslutade i föregående års upphandlingsplan men upphandlingarna har inte påbörjats. Belopp kan ha justerats.

	Planeras upphandlas	Investering	Engångskostnad	Nuv. drift/år
Verksamhet/Projekt	År	(mnkr)	(mnkr)	(mnkr)
Tjänster				
Informationsplattformen*	2024	20-30	-	-
Avtal för avyttring av 22st X11**	2025	0	1-5	
Utrustning-Tåg				
Specialutrustning rostfritt material***	Behoven behöver utredas vidare.			
Övrigt material / utrustning***	Behoven behöver utredas vidare.			
Perforering med laser av befintliga fönster****	2024	5-10	1-5	
Återställning X61 Skånetrafiken	2024		10-20	
Livstidsförlängande åtgärder M32	2024	Behoven behöver utredas vidare, se punk 3.4.1.		
IT system				
Digitaliseringsstöd för trafikavtal*****	2024	<1	-	-
Verktyg för planerade trafikförändringar och trafikomläggningar	2024	<1	-	<1
ERTMS uppgradering X61 *****	2026	40	-	-

* Utredning/förstudie pågår inom programmet Framtidens Trafikinformation och behoven/kraven utreds vidare, se även punkt 3.4.2 Övriga avvikelser och risker.

** Upphandlingen omfattar försäljning av ingående komponenter. Upphandlingen kan genomföras när leveransen av X80-tåg, som ska ersätta X11, är klar.

*** Behovet är kopplat till framtidens biljettköp, se även punkt 3.4.2 Övriga avvikelser och risker.

****Perforering av befintliga fönster för att förbättra 4G/5G-täckning inne i tågen. Eventuellt kommer även reservdelar att ingå i upphandlingen, utredning pågår. Upphandlingen benämndes tidigare "Repeater Tågfordon".

***** Digitalt stöd för att hantera avtal i flera olika delar av verksamheten samt tillgängliggöra avtalsinformation i flera olika system. Denna upphandling har lyfts ut från "Framtidens Trafikinformationsprogrammet", se även punkt 3.4.2 Övriga avvikelser och risker.

***** Upphandlingen avbröts och har inte påbörjats på grund av förändrat behov.

3.3.1 Övrig anpassning av beslutad ej påbörjad upphandling

Bemanning NET och störningshantering är uppdelad i två separata upphandlingar som inte är påbörjade, förstudier pågår.

1. Bemanning operativ styrning
2. NET (gateallokering, ledsagning m m på Nils Ericson Terminalen)

3.4 Avvikelser från föregående upphandlingsplan

3.4.1 Upphandling som utgår eller hanteras på annat sätt

Verksamhet/Projekt	
Tjänster	
CRM byråttjänster	Utgår
Tåg	
Rimfrostlösning till strömavtagare.	Utgår
Specialverktyg M31	Utgår
Vagnsspecifik utrustning till depåer.	Utgår
Båt	
Elektrifiering av 2st fartyg samt Underhållsåtgärder på Älveli och Älvfrida	Underhållsåtgärder läggs till i redan beslutad upphandling av elektrifieringen av dessa fartyg.
Nätstation Lysekil	Avropades genom ramavtal

3.4.2 Övriga avvikelser och risker

Fordon

Det finns utmaningar kring konkurrensutsättning av leverantörer för bland annat underhåll av fordon och högvärdeskomponenter då dessa produkter är hårt knutna till respektive leverantör.

Behov av upphandling av obsoleta komponenter till flertal olika spårvagnsmodeller finns. Dessa upphandlingar hanteras via investeringsbeslut. Med Obsoleta avses reservdelar som inte längre finns i produktion hos ursprunglig leverantör och måste upphandlas från annan leverantör.

Komplettering av högvärdeskomponenter pågår. Upphandlingsbehoven är konstaterade och upphandlingar pågår eller ska påbörjas. Kostnaderna för Tåg och Spårvagn hanteras via investeringsbeslut.

Programmen "Framtidens Trafikinformation" och "Framtidens biljettköp"

För att uppfylla målen i Programmen "Framtidens Trafikinformation" och "Framtidens biljettköp" kommer det krävas flera olika upphandlingar. Utredningar av behoven pågår men det krävs fortsatta utredningar innan samtliga upphandlingar är identifierade och kraven tydliggjorda för att kunna påbörja samtliga upphandlingar.

En utmaning är att samordna olika delar och funktioner i nuvarande och kommande lösningar. För att funktionerna för biljettköp och trafikinformation ska kunna fungera i en övergångsperiod behöver Västtrafik göra vissa förlängningar av nuvarande avtal. En förlängning av ett befintligt avtal kan bedömas som en otillåten direktupphandling vilket kan leda till en upphandlingsskadeavgift. Dock tillåter lagstiftningen under vissa omständigheter att den upphandlande myndigheten gör direktupphandlingar.

//